

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму

ІНФОРМАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Методичні рекомендації для підготовки до практичних
занять з дисципліни
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 «Менеджмент»

Мукачево
МДУ 2024

УДК 005.3:004(072)(076)

*Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол №3 від 24.10.2024 р.*

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри менеджменту, управління
економічними процесами та туризму
протокол № 3 від 16.09.2024 р.*

Укладач

Пугачевська К.Й. – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму МДУ

Рецензент

Медвідь Л.І. – кандидат економічних наук, доцент кафедри географії та суспільних дисциплін МДУ

174

Інформаційний менеджмент: методичні рекомендації для підготовки до практичних занять з дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»/ укладач К.Й. Пугачевська. - Мукачево: МДУ, 2024. - 25 с. (1,6 д.а.)

Методичні рекомендації призначені для виконання практичних робіт, що охоплюють всі основні розділи дисципліни «Інформаційний менеджмент». Подано навчальні завдання та методичні рекомендації до їх виконання, тести та контрольні запитання для самоперевірки, що спрямовані на оволодіння здобувачами вищої освіти поглиблених теоретичних знань та набуття практичних навичок у галузі інформаційного менеджменту.

© МДУ, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
2. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ	9
Тема 1. Теоретико-методологічні основи розвитку і функціонування інформаційного менеджменту.....	9
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення суспільних інформаційних відносин.....	10
Тема 3. Державна інформаційна інфраструктура. Національний інформаційний ресурс.....	11
Тема 4. Властивості інформації. Інформаційні потреби.....	12
Тема 5. Управлінська діяльність та інформаційне забезпечення управління.....	14
Тема 6. Види інформаційно-аналітичної діяльності. Результати інформаційно-аналітичної діяльності.....	15
Тема 7. Інформаційна система як засіб вдосконалення управління інформаційними ресурсами.....	16
Тема 8. Принципи функціонування системи управління інформаційними ресурсами.	17
3. ПЕРЕЛІК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ.....	18
4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	22
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	24

ПЕРЕДМОВА

Бурхливий розвиток техніки та технологій зробив інформацію доступною для всіх рівнів управління підприємством. Використання інформаційних систем, баз та банків даних, мережі Інтернет надало можливість приймати ефективні управлінські рішення на підприємстві чи в організації.

У навчальній дисципліні розглядається понятійний апарат у сфері інформаційного менеджменту, теоретичні основи організації управління економічними інформаційними системами на всіх етапах її життєвого циклу, а також практичні аспекти організації створення інформаційних систем та їх впровадження.

Мета практичних занять - систематизація, поглиблення та конкретизація знань, що отримані здобувачами вищої освіти на попередніх етапах навчання, а також контроль за ступенем засвоєння матеріалу.

Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок здобувачів вищої освіти, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів, розв'язання навчальних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає також активну самостійну роботу здобувачів вищої освіти. Тому під час підготовки до практичних занять слід вивчити конспект лекцій та рекомендовану літературу, використати тести для самоконтролю і запитання для самоперевірки.

У результаті вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- сутність, зміст і значення інформаційного менеджменту в системі менеджменту підприємства;
- сутність, класифікацію та особливості інформаційних ресурсів (ІР) як економічної категорії;
- вплив ІР на конкурентоспроможність підприємства;
- методи визначення інформаційних потреб організації, джерела та канали одержання стратегічної інформації;
- сутність інформаційної інфраструктури, вимоги до неї;
- принципи та стратегії створення й розвитку інформаційної інфраструктури підприємства;
- нормативно-правове й науково-методичне забезпечення процесів управління інформаційними технологіями (ІТ) на підприємстві;
- принципи управління ІТ відповідно до міжнародних стандартів і методологій;
- організацію роботи інформаційної служби підприємства;
- сутність економічної ефективності інформаційних систем і технологій та проблеми її оцінювання.

уміти:

- організувати та здійснювати інформаційну діяльність на будь-якому об'єкті;
- організувати інформаційне обслуговування органів управління будь-якого рівня;
- розробляти основні контури політики та стратегії організації у сфері інформаційних технологій;
- оцінювати рівень інформатизації об'єкта; аналізувати та реорганізувати діяльність підприємства для підвищення рівня його інформатизації;

- ідентифікувати інформаційні потреби користувачів;
- вибирати готові інформаційно-технологічні рішення та обґрунтовувати свій вибір;
- аналізувати та оцінювати економічну ефективність інформаційних систем і технологій за різними методиками;
- керувати проектами створення й упровадження інформаційно-технологічних рішень будь-якого рівня складності;
- управляти інноваціями та інноваційною діяльністю у сфері інформаційних технологій;
- виявляти і використовувати резерви підвищення ефективності інформаційної діяльності підприємства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен набути таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

СК1 Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК11 Здатність адаптувати систему управління та потенціал організації до змінних умов ринкового середовища.

Результати навчання:

РН 6 Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

РН10 Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;

РН13 Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу);

РН14 Вміти адаптувати систему управління та потенціал організації до змінних умов ринкового середовища.

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ІНФОРМАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Теоретико-методологічні основи розвитку і функціонування інформаційного менеджменту

Поняття «інформація» та «менеджмент» як складові поняття «інформаційний менеджмент» (ІМ). Концептуальні підходи до визначення змісту поняття «ІМ». Розвиток наук інформаційно-комунікаційного циклу. Інформатика як фундаментальна основа процесів інформатизації. Сфера діяльності інформаційного менеджера. Завдання діяльності інформаційного менеджера. Сучасні підходи до вивчення структури діяльності у галузі ІМ. Інформаційний та управлінські підходи. Галузі, на перетині яких розвивається ІМ. ІМ як адміністративно-орієнтовна технологія управління інформаційними ресурсами, новий тип управління організацією на основі використання всіх видів інформації. ІМ як процес і результат розроблення і реалізації внутрішньої і зовнішньої комунікативної політики організації. ІМ як менеджмент інформаційних систем, управління впровадженням і використанням інформаційних технологій.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення суспільних інформаційних відносин

Інформаційне суспільство та інформаційна політика. Соціальна функція інформаційної політики. Концептуальні принципи формування інформаційної політики. Державна політика України в сфері національного інформаційного простору. Головні напрями державної інформаційної політики. Нормативно-правова база здійснення інформаційної діяльності. Закони України "Про інформацію", "Про науково-інформаційну діяльність", "Про електронний документ та електронний документообіг" та ін. Поняття "інформаційний потенціал суспільства".

Тема 3. Державна інформаційна інфраструктура. Національний інформаційний ресурс.

Основні складові державної інформаційної інфраструктури – технічна та інформаційна. Технічна складова: система телекомунікації, системи супутникового та мобільного зв'язку; український сегмент глобальної інформаційної мережі Інтернет; засоби інформатизації, апаратне та програмне забезпечення. Інформаційна складова: організаційно-інформаційні системи науково-технічної інформації, система бібліотек, Національний архівний фонд, архівні установи, сучасні масиви інформації в електронному вигляді; електронні засоби масової інформації (телебачення і радіомовлення); друковані засоби масової інформації.

Інформаційні ресурси суспільства. Інформаційні ресурси різної приналежності та форми власності як складові частини національних інформаційних ресурсів. Інформаційний ресурс підприємства (організації, установи, компанії).

Організаційно-правове забезпечення державної інформаційної інфраструктури.

Роль інформаційних технологій у забезпеченні адміністративного і господарського управління, розширенні інформаційної взаємодії між людьми, прискоренні підготовки і розповсюдження масової інформації. Українська індустрія інформаційних технологій.

Використання глобальної інформаційної мережі Інтернет як один з пріоритетних напрямів формування державної інформаційної інфраструктури.

Тема 4. Властивості інформації. Інформаційні потреби

Характеристики і вимоги до інформації. Якісні вимоги. Достовірність, об'єктивність, однозначність, своєчасність, релевантність (змістова і формальна релевантність), пертинентність, актуальність. Кількісні характеристики. Повнота інформації, достатність. Ціннісні характеристики. Цінність, вартість. Перевірка достовірності інформації. Оцінка новизни інформації.

Інформаційні потреби. Структура інформаційних потреб. Документальні і недокументальні канали інформації. Властивості недокументальних повідомлень. Переваги і недоліки недокументальних повідомлень. Визначення документа. Електронний документ. Наукове та нормативно-правове визначення електронного документа.

Види документів. Первинні документи. Видання. Реєстрація та класифікація видань. Вторинні документи. Основні функції вторинних документів, повідомлення про появу первинних документів і стислий виклад змісту основних документів. Інформаційні видання. Бібліографічні видання. Реферативні видання. Оглядові видання.

Властивості документальних джерел інформації. Переміщення документа в просторі і часі, старіння документа. Показники якості джерел інформації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ

Тема 5. Управлінська діяльність та інформаційне забезпечення управління

Інформація як стратегічний ресурс розвитку підприємства (організації, установи, компанії). Аналіз видів управлінської діяльності за ступенем інтелектуальності і складності.

Структура прийняття управлінського рішення. Особливості діяльності керівника. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності. Основні етапи діяльності з інформаційного забезпечення.

Категорії управлінської інформації: стратегічного планування, контрольна, оперативна. Критерії відбору інформації.

Тема 6. Види інформаційно-аналітичної діяльності. Результати інформаційно-аналітичної діяльності

Аналітична діяльність як процедури і процеси інтелектуальної роботи. Моніторингові, ініційовані і кумулятивні аналітичні дослідження. Комунікативний аудит як один з видів інформаційно-аналітичного моніторингу. Оглядово-аналітична діяльність. Бібліографічний огляд.. Реферативний огляд. Аналітичний огляд.

За формою подання (оперативністю): оглядова довідка, щорічний огляд, оглядова стаття, огляд монографічного типу.

Анкетні методи і методи групової експертизи. Анкетні методи: ранжування, нормування, метод парних порівнянь. Метод Дельфи.

Формування експертної комісії. Організація і проведення експертиз. Одержання експертної інформації. Визначення результуючих експертних оцінок. Багатокритеріальні оцінки. Аналіз результатів експертизи. Типові помилки при

проведенні експертиз. Оцінка якості експерта.

Збирання і аналіз апіорної інформації. Етапи збирання і аналізу апіорної інформації. Огляд зібраних масивів даних і текстів на предмет виявлення проблем, нештатних ситуацій, нетипового рівня тих чи інших показників. Перетворення апіорної інформації.

Тема 7. Інформаційна система як засіб вдосконалення управління інформаційними ресурсами

Класифікація інформаційних систем. Інформаційна система економічного об'єкта. Інформаційна система в контурі системи управління.

Менеджмент інформаційних систем. Менеджмент інформаційних систем як інтегрована організаційна стратегія управління автоматизованою інформаційною інфраструктурою організації з метою створення умов ефективного функціонування інформаційних ресурсів і задоволення інформаційних потреб споживачів.

Життєвий цикл автоматизованої інформаційної системи. Функції управління на кожному з етапів існування інформаційної системи. Розробка стратегії автоматизації. Створення інформаційної системи та її впровадження.

Тема 8. Принципи функціонування системи управління інформаційними ресурсами.

Інформаційна діяльність у системі організаційного управління в умовах функціонування автоматизованих систем. Концептуальні моделі «електронних офісів»: інформаційна модель, комунікаційна модель, соціотехнічна модель. Інформаційні потоки в організації. Основні характеристики інформаційного потоку.

Бар'єри на шляху інформаційних потоків в організації. Викривлення повідомлень. Інформаційні перевантаження. Незадовільна структура організації.

Заходи з удосконалення процесів обміну інформацією.

Етапи життєвого циклу інформаційного ресурсу. Визначення цілей і змісту інформації, необхідної для їх досягнення. Функції управління на кожному з етапів життєвого циклу інформаційного ресурсу.

2. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретико-методологічні основи розвитку і функціонування інформаційного менеджменту

Мета: вивчення основних понять «інформація» та «менеджмент» як системоутворюючі складові поняття «інформаційний менеджмент»; вивчення концептуальних підходів до визначення змісту поняття «інформаційний менеджмент»; ознайомлення з атрибутивним та функціональним підходом до визначення природи інформації.

План практичного заняття

I. Усне опитування

1. Поняття «інформація» і «менеджмент» як системоутворюючі складові поняття «інформаційний менеджмент».
2. Концептуальні підходи до визначення змісту поняття „інформаційний менеджмент”.
3. Атрибутивний та функціональний підходи до визначення природи інформації.
4. Менеджмент як інноваційна діяльність з активізації і розвитку наявних ресурсів і форм їх раціонального використання

Рекомендована література: [11,13,16]

II. Виконання навчальних завдань

Завдання №1

Провести дослідження та представити основні результати у формі презентації на одну із запропонованих тем (за вибором здобувача).

- Українська індустрія інформаційних технологій.
- Інформаційне забезпечення управлінської діяльності.
- Керування персоналом в сфері інформатизації.

Завдання №2

Навести приклади застосування атрибутивного і функціонального підходів до поняття «інформація».

Завдання №3

Виконати аналіз поняття «інформаційний менеджмент» для системи міжнародних відносин, системи державного управління, для діяльності навчального закладу.

Завдання №4

На основі індексу цифрової економіки і суспільства - Digital Economy and Society Index (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>) проаналізувати передумови залучення підприємств окремих країн у процеси діджиталізації та діджитал-трансформації.

Питання для самоперевірки

1. Які підходи існують до визначення поняття «інформація»?
2. Які основні підходи існують до розуміння менеджменту?
3. Які з наукових дисциплін стали теоретичною основою виникнення інформаційного менеджменту?
4. Які основні підходи існують до розуміння інформаційного менеджменту як галузі практичної діяльності?

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення суспільних інформаційних відносин

Мета: вивчення сутності понять «інформаційне суспільство» та «інформаційна політика», ознайомлення з основними термінами та визначеннями у сфері інформації відповідно до чинного законодавства.

План практичного заняття

I. Усне опитування

1. Інформаційне суспільство та інформаційна політика.
2. Інформаційні відносини. Основні принципи інформаційних відносин.
3. Нормативно-правова база здійснення інформаційної діяльності.
4. Основні складові державної інформаційної інфраструктури.
5. Інформаційні ресурси суспільства.

Рекомендована література: [1,2,3,13]

II. Виконання навчальних завдань

Завдання №1

Провести дослідження та представити основні результати у формі презентації на одну із запропонованих тем (за вибором здобувача).

- Формування та забезпечення комплексної захищеності інформаційних ресурсів.
- Проблеми розвитку ринку інформаційних технологій в Україні.
- Інформаційні ресурси суспільства.

Завдання №2

Навести приклади нормативно-законодавчих актів, які регулюють інформаційні відносини у середовищі мережі Інтернет.

Завдання №3

Дати визначення термінів «інформаційне суспільство» та «інформаційні відносини», пояснити їх соціальну функцію.

Питання для самоперевірки

1. У чому полягає основне завдання і зміст інформаційної політики держави?
2. Які основні закони та інші нормативно-правові акти регулюють здійснення інформаційної діяльності?
3. Які основні принципи покладено у систему суспільних інформаційних відносин.

Тема 3. Державна інформаційна інфраструктура. Національний інформаційний ресурс.

Мета: вивчення основних складових державної інформаційної інфраструктури; вивчення сутності поняття «інформаційні ресурси суспільства»; ознайомлення з інформаційними ресурсами різної приналежності та форми власності як складової частини національних інформаційних ресурсів; визначення документа та електронного документа; вивчення структурно-якісного складу документального потоку.

План практичного заняття

I. Усне опитування

1. Інформаційні потреби: сутність та особливості
2. Характеристики і вимоги до інформації: якісні та кількісні. Ціннісні характеристики.
3. Визначення документа. Електронний документ. Документальні джерела інформації.
4. Види документів: первинні та вторинні.

Рекомендована література: [3,12, 13]

II. Виконання навчальних завдань

Завдання №1

Провести дослідження та представити основні результати у формі презентації на одну із запропонованих тем (за вибором здобувача).

- Періодичні видання для інформаційного забезпечення системи управління підприємством.
- Особливості інформаційних потреб в ринкових умовах.

Завдання №2

Описати зміст інформаційної і технічної складових інформаційної інфраструктури держави.

Питання для самоперевірки

1. У чому полягає організаційно-правове забезпечення державної інформаційної інфраструктури?
2. Які елементи утворюють технічну складову державної інформаційної інфраструктури?
3. Які елементи утворюють інформаційну складову державної інформаційної інфраструктури?

Тема 4. Властивості інформації. Інформаційні потреби

Мета: ознайомлення з властивостями інформації; вивчення особливостей інформаційних потреб; семантичної теорії інформації; вивчення алгоритму перевірки достовірності інформації.

План практичного заняття

I. Усне опитування

1. Атрибутивні, прагматичні, динамічні властивості документальних джерел інформації.
2. Показники якості джерел інформації.
3. Визначення відносної цінності різних джерел інформації з точки зору їх використання у системі інформаційного забезпечення.
4. Контроль достовірності інформації.

Рекомендована література: [7, 10, 11,13]

II. Виконання навчальних завдань

Завдання №1

Провести дослідження та представити основні результати у формі презентації на одну із запропонованих тем (за вибором здобувача).

- Засоби і методи перевірки достовірності інформації.
- Бар'єри на шляху інформаційних потоків у системі міжнародної інформації.
- Об'єктивні і суб'єктивні інформаційні бар'єри.
- Аналіз можливості появи нових інформаційних бар'єрів із впровадженням електронних засобів комунікацій.

Завдання №2

Навести приклади недодержання вимог до якісних характеристик інформації (наприклад, у ЗМІ).

Завдання №3

Обґрунтувати різницю між змістовою і формальною релевантністю.

Завдання №4

Виконати порівняння документальних і не документальних джерел інформації з точки зору їх якісних характеристик (оперативності, новизни, достовірності та ін.).

Завдання №5

Виконати аналіз якісних властивостей джерел усної інформації (зокрема, чуток).

Завдання №6

Виконати аналіз можливості появи нових інформаційних бар'єрів із впровадженням електронних засобів комунікацій.

Завдання №7

На ТОВ «Віадук» відбулася конференція, в якій брали участь менеджери відділів одного рівня. Під час підготовки до неї стриманий менеджер Орест використовував офіційну інформацію, закріплену в документах. Емоційний менеджер Ярослав користувався загальними відомостями з відділу, отриманими від працівників. Безпосередньо перед виступом менеджери разом обговорили деякі питання. Ярослав, який не застосовував у доповіді професійних понять і термінів, але наводив приклади з практики, отримав вищу оцінку аудиторії, ніж менеджер Орест, який оперував професійними термінами. Визначте:

- 1. Які канали інформаційного забезпечення використовували менеджери?*
- 2. Визначте джерело, комунікаційний канал, одержувача та шум у формах отримання інформації.*
- 3. З'ясуйте тип і вид комунікацій між менеджерами.*
- 4. Обґрунтуйте перевагу менеджера Ярослава над Орестом.*
- 5. Чи мають місце невербальні перешкоди? Які ще чинники могли б заважити сприйняттю інформації?*

Питання для самоперевірки

1. Які якісні вимоги висуваються до інформації?
2. У чому полягає сутність семантичної теорії інформації?
3. Дати визначення поняття «релевантність». Які існують форми релевантності?
4. У чому полягає сутність поняття «пертинентність»?
5. Які кількісні вимоги висуваються до інформації?
6. Які з вимог до інформації можна визначити як прагматичні?
7. Порівняти поняття «об'єктивні інформаційні бар'єри» і «суб'єктивні інформаційні бар'єри».

Тема 5. Управлінська діяльність та інформаційне забезпечення управління

Мета: вивчення інформації як стратегічного ресурсу розвитку підприємства; вивчення видів управлінської діяльності за ступенем інтелектуальності і складності; ознайомлення з структурою прийняття управлінського рішення; вивчення інформаційного забезпечення управлінської діяльності.

План практичного заняття

I. Усне опитування

1. Інформація як стратегічний ресурс розвитку підприємства.
2. Види управлінської діяльності за ступенем інтелектуальності і складності.
3. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності.
4. Категорії управлінської інформації: стратегічного планування, контрольна, оперативна.
5. Критерії відбору інформації.

Рекомендована література: [9,10, 11]

II. Виконання навчальних завдань

Завдання №1

Провести дослідження та представити основні результати у формі презентації на одну із запропонованих тем (за вибором здобувача).

- Функції менеджменту і їх зміст при впровадженні інформаційної системи в організації.
- Етапи інформаційного забезпечення прийняття рішень на підприємстві.

Завдання №2

Скласти перелік засобів і методів перевірки достовірності інформації.

Завдання №3

Навести приклади управлінської документації.

Питання для самоперевірки

1. Дати визначення поняття «інформаційне забезпечення управління».
2. Які існують категорії управлінської інформації?
3. Які основні існують основні критерії відбору інформації?

Тема 6. Види інформаційно-аналітичної діяльності. Результати інформаційно-аналітичної діяльності

Мета: вивчення аналітичної діяльності як процедури інтелектуальної діяльності; вивчення моніторингових, ініційованих і кумулятивних аналітичних досліджень.

План практичного заняття

I. Усне опитування

1. Аналітична діяльність як процедури і процеси інтелектуальної діяльності.
2. Моніторингові, ініційовані і кумулятивні аналітичні дослідження.
3. Оглядово-аналітична діяльність.
4. Класифікація оглядів.

Рекомендована література: [8,11,13]

II. Виконання навчальних завдань

Завдання №1

Провести дослідження та представити основні результати у формі презентації на одну із запропонованих тем (за вибором здобувача).

- Життєвий цикл інформаційного ресурсу мережі Інтернет.
- Соціально-психологічні проблеми при впровадженні інформаційних систем в організаціях.

Завдання №2

Визначити співвідношення понять «інформаційна діяльність» та «інформаційно-аналітична діяльність».

Завдання №3

Скласти перелік державних і недержавних установ, основним змістом діяльності є інформаційно-аналітична діяльність.

Завдання №4

Виконати комунікативний аудит організації (за вибором здобувача) у середовищі мережі Інтернет. Зробити висновки щодо ефективності комунікативної політики, яка проводиться організацією. Оформити звіт, у якому відобразити:

- назву і адресу використаної інформаційно-пошукової системи, навести пошуковий запит у тому вигляді, у якому він був внесений до ППС;
- перелік джерел (посилань), за якими було виконано пошук, або, якщо їх багато, вказати кількість;
- результати виконаного контент-аналізу виявлених джерел;
- висновки щодо ефективності комунікативної політики організації.

Питання для самоперевірки

1. В чому полягає сутність інформаційно-аналітичної діяльності?
2. Які існують основні види аналітичних досліджень?
3. В чому полягає сутність моніторингу?
4. За якими основними ознаками здійснюється класифікація оглядів?

Тема 7. Інформаційна система як засіб вдосконалення управління інформаційними ресурсами

Мета: ознайомлення з інформаційною діяльністю у системі організаційного управління в умовах функціонування автоматизованих систем; вивчення структурно-функціонального складу інформаційного середовища організації; вивчення функцій управління на етапах існування інформаційної системи.

План практичного заняття

I. Усне опитування

1. Інформаційна діяльність у системі організаційного управління.
2. Інформаційно-технологічний простір системи інформаційного забезпечення організації
3. Основні види інформаційних обмінів в організації.
4. Види інформаційних бар'єрів.

Рекомендована література: [10,11,13]

II. Виконання навчальних завдань

Завдання №1

Провести дослідження та представити основні результати у формі презентації на одну із запропонованих тем (за вибором здобувача).

- Об'єкти забезпечення інформаційної безпеки.
- «Інформаційна безпека особистості».
- Методи захисту інформації.

Завдання №2

Назвати основні функції менеджменту і розкрити їх зміст при впровадженні інформаційної системи в організації.

Завдання №3

Визначити складові інформаційної системи, вказати на зв'язки між ними, визначити проблемні ситуації при впровадженні інформаційної системи відповідно до визначених складових.

Питання для самоперевірки

1. Які елементи є складовими інформаційної системи?
2. Які основні етапи життєвого циклу інформаційної системи?

3. У межах яких функцій можна окреслити сферу діяльності в галузі менеджменту інформаційних систем?
4. Які існують основні моделі «електронних офісів»? У чому полягає сутність кожного з них?
5. Назвіть основні ознаки інформаційних потоків.

Тема 8. Принципи функціонування системи управління інформаційними ресурсами.

Мета: вивчення принципів функціонування системи управління інформаційними ресурсами підприємства.

План практичного заняття

I. Усне опитування

1. Інформаційна система в контурі системи управління.
2. Загальна структура інформаційної системи.
3. Життєвий цикл автоматизованої інформаційної системи.
4. Менеджмент інформаційних систем.

Рекомендована література: [8,9]

II. Виконання навчальних завдань

Завдання №1

Провести дослідження та представити основні результати у формі презентації на одну із запропонованих тем (за вибором здобувача).

- Особливості інформаційного менеджменту в Україні.
- Людський фактор в управлінні інформаційними системами.
- ІТ-сервіси в інформаційній системі менеджменту підприємства.

Завдання №2

Дослідити структуру і зміст інформаційних потоків, які надходять до підприємства і циркулюють всередині його (на прикладі факультету, університету, бібліотеки тощо). Побудувати структурну схему.

Завдання №3

Підготувати есе на одну з запропонованих тем:

- Особливості діджиталізації в окремих видах економічної діяльності (за вибором здобувача).
- Цифрова трансформація бізнесу. Зміна бізнес-моделі для підприємства нового покоління.

Питання для самоперевірки

1. Окресліть загальну структуру інформаційної системи.
2. Яким є життєвий цикл автоматизованої інформаційної системи?
3. Які функції менеджменту інформаційних систем?

3. ПЕРЕЛІК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. **Технологічна схема процесу управління поділяється на основні цикли, одним з яких є інформаційний цикл. Варіанти вибору для визначення інформаційного циклу:**
  - a) організаційно-інформаційні операції в процесах реалізації управлінських рішень
  - b) логічні операції перетворення інформації в процесі розроблення та прийняття управлінських рішень
  - c) процедури пошуку, збору, передачі, обробки, збереження інформації
  - d) адміністративно-інформаційні операції, пов'язані з застосуванням функцій менеджменту

2. **В інформаційних системах менеджменту поєднуються технології менеджменту із сучасними інформаційними технологіями. Інтегрований підхід до поєднання технології менеджменту із сучасними інформаційними технологіями обумовлений наступним:**
  - a) управління - це процес використання сучасних інформаційних технологій
  - b) управління - це процес управління персоналом
  - c) управління - це процес управління виробництвом
  - d) управління - це процес цілеспрямованого перетворення інформації

3. **У процесі класифікації управлінської інформації використовують поняття «ознака класифікації». Варіанти вибору для визначення поняття «ознака класифікації»:**
  - a) якісне чи кількісне представлення класифікації
  - b) елемент класифікованої множини
  - c) сукупність методів і правил класифікації
  - d) властивість чи характеристика, за якою здійснюється класифікація

4. **Інформаційне забезпечення ІСМ включає цілий ряд складових. Варіанти вибору для визначення основних складових структури інформаційного забезпечення ІСМ:**
  - a) ретроспективна інформація
  - b) засоби та методи формалізації інформації
  - c) зовнішнє забезпечення
  - d) засоби віддаленого зв'язку

5. **Основна мета функціонування ІСМ:**
  - a) повністю автоматизувати діяльність керівників у процесах обробки управлінської інформації
  - b) перетворювати вхідні дані, інформацію та знання в управлінську інформацію, яка може використовуватися в процесах управління надійність
  - c) збереження управлінської інформації
  - d) отримання бухгалтерських звітів

6. **Одне і те ж інформаційне повідомлення (стаття в газеті, оголошення, лист, телеграма, довідка, розповідь, креслення, радіопередача тощо) може**

містити різну кількість інформації для різних людей. Варіанти вибору для визначення причин цього явища:

- a) інформація існує незалежно від індивідуумів, які її створюють або використовують інформація є характеристикою окремого повідомлення і передбачає наявність передавача інформації
- b) кількість сприйнятої інформації залежить від попередніх знань, від рівня розуміння цього повідомлення і інтересу до нього
- c) інформація обов'язково повинна мати матеріальний носій, яким може бути людина, папір чи пам'ять комп'ютера

7. Технологічна схема процесу управління поділяється на основні цикли, одним з яких є організаційний цикл. Варіанти вибору для визначення організаційного циклу:

- a) процедури пошуку, збору, передачі, обробки, збереження інформації
- b) логічні операції перетворення інформації в процесі розроблення та прийняття управлінських рішень організаційно-інформаційні операції в процесах реалізації управлінських рішень
- c) застосування функцій менеджменту в процесах реалізації управлінських рішень

8. Впровадження ІСМ викликає економічні зміни в системі управління організацією. Варіанти вибору для визначення напрямків економічних змін в системі управління організацією при впровадженні ІСМ:

- a) скорочення вартості робочого часу, який витрачається на контроль
- b) зменшення операційних витрат
- c) поліпшується організаційне забезпечення ІСМ
- d) оптимізується склад прикладного програмного забезпечення

9. В інформаційному суспільстві головним ресурсом і продуктами виробництва є інформація і знання. Варіанти вибору для визначення відмінних рис інформаційного суспільства:

- a) створення глобального інформаційного простору, що забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їх доступ до світових інформаційних ресурсів та задоволення їх потреб в інформаційних продуктах і послугах
- b) інтеграція виробничих, комерційних та фінансових процесів, які одночасно відбуваються в різних частинах світу
- c) зосередження всіх ресурсів на тому виді діяльності, що є основним для компанії, і передача інших функцій надійному і професійному партнеру
- d) модернізація системи виробництва

10. В процесах прийняття управлінських рішень можливе інформаційне перевантаження керівників Вказати напрямки подолання інформаційного перевантаження керівників в процесах прийняття управлінських рішень:

- a) використання допоміжних засобів зберігання інформації
- b) делегування повноважень підлеглим для прийняття окремим рішень
- c) делегування повноважень вищому керівництву для прийняття окремим рішень
- d) фільтрування інформації, відповідно до власних інтелектуальних можливостей її оброблення

11. Оберіть ознаки, які відрізнять електронний документ від паперового:

- a) доступність інформації для сприйняття
- b) машинний носій інформації
- c) здатність зберігатись, опрацьовуватись і передаватись за допомогою електронних засобів
- d) електронна форма подання інформації

12. Обрати правильне визначення поняття «інформаційна продукція»:

- a) інформаційна продукція - це документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому середовищі
- b) інформаційна продукція - це матеріалізований результат інформаційної діяльності, призначений для задоволення інформаційних потреб громадян, державних органів, підприємств, установ і організацій
- c) інформаційна продукція - це здійснення у визначеній законом формі інформаційної діяльності з доведення інформаційної продукції до користувачів з метою задоволення їх інформаційних потреб

13. Процес приведення певних елементів до цифрової форми - це:

- a) діджитизація
- b) діджиталізація
- c) діджитал-трансформація
- d) усі відповіді правильні

14. Створення нових моделей бізнесу завдяки діджитизації та діджиталізації - це:

- a) діджитизація
- b) діджиталізація
- c) діджитал-трансформація
- d) усі відповіді правильні

15. Центральний орган виконавчої влади, що відповідатиме за формування та реалізацію державної політики у сфері цифровізації, відкритих даних, національних електронних інформаційних ресурсів та інтеперабельності, впровадження електронних послуг, електронних довірчих послуг тощо:

- a) Міністерство економіки України
- b) Міністерство цифрової трансформації України
- c) Міністерство інфраструктури України
- d) Міністерство діджиталізації України

16. Найвищим показником охоплення населення Інтернетом характеризується регіон:

- a) Європи
- b) Азії
- c) Африки
- d) Північної Америки

17. Згідно прогнозу McKinsey до 2030 року через автоматизацію та роботизацію бізнесу втратять робочі місця близько:

- a) 400 млн осіб на планеті, або 14% робочої сили
- b) 600 млн осіб на планеті, або 16% робочої сили
- c) 100 млн осіб на планеті, або 4% робочої сили
- d) 200 млн осіб на планеті, або 8% робочої сили

18. Споживачами цифрових технологій є:

- a) держава
- b) бізнес
- c) громадяни
- d) усі відповіді правильні

19. Прикладами діджиталізації бізнесу у розрізі роботи з даними є:

- a) колл-центр, месенджери, соціальні мережі, власний сайт
- b) 1С, CRM-система, ERP-система
- c) API-система, інтеграційна взаємодія компаній-партнерів
- d) Softpoint, PERFEXPERT

20. Прикладами діджиталізації бізнесу у розрізі клієнтського досвіду є:

- a) колл-центр, месенджери, соціальні мережі, власний сайт
- b) 1С, CRM-система, ERP-система
- c) API-система, інтеграційна взаємодія компаній-партнерів
- d) Softpoint, PERFEXPERT

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття «інформація» та «менеджмент» як складові поняття «інформаційний менеджмент» (ІМ).
2. Концептуальні підходи до визначення змісту поняття «ІМ».
3. Розвиток наук інформаційно-комунікаційного циклу.
4. Інформатика як фундаментальна основа процесів інформатизації.
5. Сфера діяльності інформаційного менеджера.
6. Завдання діяльності інформаційного менеджера.
7. Сучасні підходи до вивчення структури діяльності у галузі ІМ.
8. ІМ як адміністративно-орієнтовна технологія управління інформаційними ресурсами, новий тип управління організацією на основі використання всіх видів інформації.
9. ІМ як процес і результат розроблення і реалізації внутрішньої і зовнішньої комунікативної політики організації. ІМ як менеджмент інформаційних систем, управління впровадженням і використанням інформаційних технологій.
10. Інформаційне суспільство та інформаційна політика.
11. Соціальна функція інформаційної політики.
12. Концептуальні принципи формування інформаційної політики.
13. Державна політика України в сфері національного інформаційного простору.
14. Головні напрями державної інформаційної політики.
15. Нормативно-правова база здійснення інформаційної діяльності.
16. Основні складові державної інформаційної інфраструктури – технічна та інформаційна.
17. Інформаційні ресурси суспільства.
18. Інформаційні ресурси різної приналежності та форми власності як складові частини національних інформаційних ресурсів.
19. Інформаційний ресурс підприємства (організації, установи, компанії).
20. Організаційно-правове забезпечення державної інформаційної інфраструктури.
21. Використання глобальної інформаційної мережі Інтернет як один з пріоритетних напрямів формування державної інформаційної інфраструктури.
22. Характеристики і вимоги до інформації. Якісні вимоги.
23. Кількісні характеристики.
24. Оцінка новизни інформації.
25. Інформаційні потреби.
26. Структура інформаційних потреб.
27. Документальні і недokumentальні канали інформації.
28. Види документів. Первинні документи.
29. Властивості документальних джерел інформації.
30. Переміщення документа в просторі і часі, старіння документа.
31. Показники якості джерел інформації.
32. Інформація як стратегічний ресурс розвитку підприємства (організації, установи, компанії).

33. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності.
34. Основні етапи діяльності з інформаційного забезпечення.
35. Категорії та критерії відбору інформації.
36. Аналітична діяльність як процедури і процеси інтелектуальної роботи.
37. Анкетні методи і методи групової експертизи.
38. Формування експертної комісії.
39. Організація і проведення експертиз.
40. Збирання і аналіз апріорної інформації.
41. Класифікація інформаційних систем.
42. Інформаційна система в контурі системи управління.
43. Менеджмент інформаційних систем.
44. Життєвий цикл автоматизованої інформаційної системи.
45. Інформаційні потоки в організації.
46. Основні характеристики інформаційного потоку.
47. Етапи життєвого циклу інформаційного ресурсу.
48. Ринок інформаційних продуктів та послуг.
49. Структура товарів і послуг інформаційного ринку.
50. Особливості інформації як товару.
51. WEB-інфраструктура як ефективна основа діяльності організації в умовах інформатизації.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Про інформацію: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
2. Про науково-технічну інформацію: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>
3. Про Національну програму інформатизації: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text>
4. Про доступ до публічної інформації: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-17#Text>
5. Про захист персональних даних: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
6. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
7. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Бірюкова Т.Л., Спрінсян В.Г. Ресурси та технології інформаційного менеджменту : навч. посіб. 2-ге вид. Одеса : ОНПУ, 2022. 248 с.
9. Жежнич П. І. Технології інформаційного менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівська політехніка, 2018. 260 с.
10. Знахур С. В. Інформаційний менеджмент та маркетинг : конспект лекцій. Харків : Вид. ХНЕУ, 2019. 132 с.
11. Матвієнко О. В. Основи інформаційного менеджменту: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2016. 128 с.
12. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. Інформаційний менеджмент: опорний конспект лекцій у схемах і таблицях. Київ : Слово, 2017. 200 с.
13. Новак В. О., Макаренко Л. Г. Інформаційне забезпечення менеджменту: навч. посіб. Київ : Кондор, 2016. 462 с.

Додаткова література

14. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність : навч. посібник Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
15. Бойченко Е. Б., Костенко А. М. Концепція формування інформаційного менеджменту в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 10. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2018/15.pdf
16. Воронкова В. Г. Інформаційно-комунікаційний менеджмент. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 158 с.
17. Дрік І. А., Белозерцев В. С. Виклики сучасного менеджменту. Інформаційні системи у бізнесі. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 1. С. 239–245. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2023.1.239.245>
18. Калакура Я. Методологічні засади інформаційного менеджменту в умовах окупаційно-гібридної війни Росії проти України. *Український інформаційний простір*. 2021. Вип. 7. С. 69–84. DOI: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(7\).2021.233878](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(7).2021.233878)

19. Колесніков А. П., Біловус Л. І., Олійничук О. І. Інформаційний менеджмент: окремі практичні аспекти в освіті. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 15. С. 25–30. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.15.25>

20. Мельник В. В. Інформаційний менеджмент як фактор розвитку інформаційного суспільства. *Гуманітарний Вісник Запорізької Державної Інженерної Академії*. 2018. №74. С. 39-47.

21. Новаківський І. І., Грибик І. І. Інформаційні системи у менеджменті: системний підхід: навч. посіб. Львів: В-во Національного університету «Львівська політехніка», 2017. 196 с.

22. Онищенко І. М. Удосконалення методів обробки та зберігання даних за допомогою інструментів «Big Data» та Map Reduce. *Економіко-математичне моделювання соціально-економічних систем*. 2017. Вип. 22. С. 159–178. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/132557/09-Onischenko.pdf?sequence=1>

23. Панчишин Б. О. Інформаційне забезпечення процесу управління на підприємстві в сучасних умовах господарювання. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 326–329. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/57.pdf

24. Пурий Г. М. Інформаційні системи і технології в управлінні діяльністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.6.56>

25. Скібська К. О., Старіков В. Г. Інформаційний менеджмент у малому та середньому бізнесі. *Бізнес Інформ*. 2024. №4. С. 284–290. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-4-284-290>

26. Халімон Т. М. Інформаційні технології як платформа ефективного управління конкурентоспроможністю підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2016. № 4. С. 67–74. URL: <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1367/1300>

27. Чорна Л. О., Коваленко О. О, Гончар О. І. Інтеграція інформаційних та управлінських процесів в системі менеджменту сучасного підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2021. № 5. Т. 2. С. 209–211. DOI: [10.31891/2307-5740-2021-298-5\(2\)-34](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-298-5(2)-34)

Internet-джерела

1. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
3. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>
4. Офіційний сайт інтегрованої інформаційно-пошукової системи YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua>

Навчально-методичне видання

Пугачевська К.Й.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять з дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої спеціальності 073 «Менеджмент»

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 4916 від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>